

Europejski Zielony Ład i REPowerEU – projektowane zmiany i ich skutki dla gospodarki w świetle praw własności intelektualnej (IP)

Europejska gospodarka i otaczające je środowisko znajduje się w przełomowym i niemającym precedensu momencie. W związku ze stale pogarszającą się globalną sytuacją klimatyczną i stanem środowiska naturalnego - instytucje Unii Europejskiej podjęły się przygotowania odważnej i dotykającej niemal wszystkich kluczowych sektorów gospodarki odpowiedzi.

11 grudnia 2019 r. Komisja Europejska po raz pierwszy przedstawiła **Europejski Zielony Ład**¹.

18 maja 2022 r. Komisja Europejska przyjęła **Plan RePowerEU** nakierowany na zmniejszenie zależności UE od rosyjskich paliw kopalnych przed rokiem 2030.

ROZWÓJ INNOWACJI W GOSPODARCE OBIEGU ZAMKNIĘTEGO

Największe cywilizacyjne wyzwanie świata ma stanowić dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich szansę uzyskania statusu globalnego lidera w budowaniu nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki.

¹ KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

Niniejszy materiał został przygotowany w celu poinformowania Klientów kancelarii o określonych istotnych zmianach w prawie polskim i nie stanowi on porady prawnej dotyczącej konkretnej sytuacji któregośkolwiek z Klientów i nie powinien być traktowany przez Klientów jako porada. W przypadku jakichkolwiek pytań związanych z przedstawionymi powyżej zagadnieniami prawnymi oraz ich możliwym wpływem na działalność gospodarczą danego Klienta w Polsce, prosimy o kontakt z prawnikiem prowadzącym Państwa sprawę.

IP W GOSPODARCE OBIEGU ZAMKNIĘTEGO

Diagnozy przedstawione w przywołanych powyżej Komunikatach Komisji Europejskiej oraz proponowane w tych dokumentach działania związane w przechodzeniu do **gospodarki obiegu zamkniętego opartej o zielone technologie**, nie pozostawiają wątpliwości, że **kluczem do skutecznej i sprawnej transformacji będzie własność intelektualna chroniąca każdą innowację w tym zakresie**. Jakkolwiek system ochrony własności intelektualnej w Unii Europejskiej oraz w państwach członkowskich należy do najbardziej rozwiniętych i nowoczesnych na świecie, w najbliższym czasie możemy spodziewać się szeregu inicjatyw i konkretnych rozwiązań prawnych mających na celu jego dalsze udoskonalenie.

Wiadomość ta nie powinna pozostać obojętna dla przedsiębiorców działających w różnych sektorach unijnego rynku. Świadome i właściwe przygotowanie przedsiębiorstwa do całkowicie nowego modelu gospodarki opartej o obieg zamknięty stwarza bowiem nie mającą precedensu szansę na osiągnięcie istotnej przewagi rynkowej w tym zakresie. Należy mieć na uwadze, że **ochrona wynalazków, wzorów przemysłowych/użytkowych, metod czy know-how zaczyna się już na etapie pomysłu a najpóźniej z chwilą podjęcia przez personel innowacyjny/twórczy pracy nad nowymi rozwiązaniami**.

Jedynie tytułem przykładu, rezultaty i wyniki prac zespołów R&D, czy personelu twórczego mogą podlegać ochronie jako:

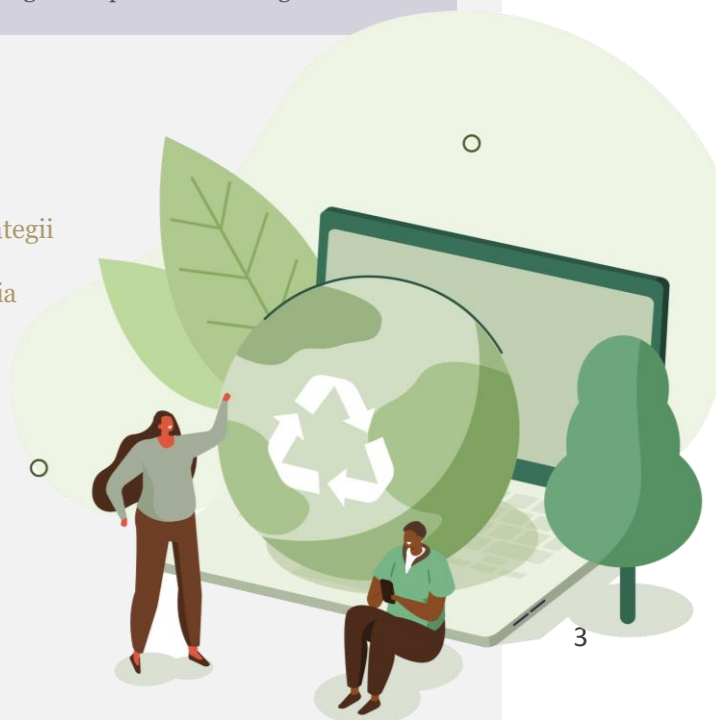
Wynalazek
chroniony
patentem

**Know-how/tajemnica
przedsiębiorstwa**
chronione m.in. ustawą o zwalczaniu
nieuczciwej konkurencji

Wzór przemysłowy/użytkowy
chroniony prawem z rejestracji lub prawem ochronnym

Utwór
chroniony na gruncie prawa autorskiego

Przyjęcie właściwej strategii ochrony własności intelektualnej umożliwia przedsiębiorcom uzyskanie przewagi konkurencyjnej również na rynkach zagranicznych.

OCHRONA PRAW IP – LEGISLACYJNE PRZYSPIESZENIE

Wychodząc naprzeciw ww. wyzwaniom Komisja Europejska przedstawiła szczegółowy plan działań na najbliższe miesiące i lata. Odnośnie wyzwania **modernizacji systemu ochrony praw IP** - Komisja zamierza m.in.⁶:

- **zwiększyć efektywność systemu dodatkowych świadectw ochronnych** w celu zapewnienia dodatkowego okresu ochrony praw własności intelektualnej dla opatentowanych środków leczniczych i środków ochrony roślin, będących przedmiotem czasochłonnych badań klinicznych i procedur związanych z dopuszczeniem do obrotu;
- **unowocześnić regulacje w zakresie wzorów przemysłowych**, by były bardziej przystępne i umożliwiały przedsiębiorcom sprawniejsze przejście do cyfrowej i zielonej gospodarki;
- **wzmocnić system ochrony oznaczeń geograficznych dotyczących produktów rolnych** oraz rozważyć możliwość wprowadzenia zharmonizowanego unijnego systemu ochrony nierolnych oznaczeń geograficznych;
- podejmować dalsze działania mające na celu uruchomienie **jednolitego systemu patentowego**.

W zakresie dotyczącym **ułatwienia dostępu do wartości niematerialnych i ich współdzielenia** działania Komisji mają być nakierowane na:

- zapewnienie dostępności krytycznej własności intelektualnej w czasach kryzysu, m.in. poprzez **nowe narzędzia licencjonowania** oraz analizę (wspólnie z państwami członkowskimi) wprowadzenia tzw. **awaryjnego mechanizmu koordynacji obowiązkowego licencjonowania**;

- **zwiększenie przejrzystości i przewidywalności w licencjonowaniu tzw. SEP** (standard essential patents), czyli patentów dotyczących technologii określonych w normach (patenty te odgrywają istotną rolę m.in. w technologiach 5G czy tzw. Internetu rzeczy (IoT));
- **promowanie dostępu do danych i ich udostępnianie**, z zachowaniem uzasadnionych interesów podmiotów uprawnionych – m.in. poprzez wyjaśnienie niektórych najważniejszych przepisów dyrektywy dotyczącej ochrony tajemnic przedsiębiorstwa oraz dokonanie przeglądu dyrektywy w sprawie baz danych.

Jeżeli zaś chodzi o **skuteczniejsze egzekwowanie praw IP**, Komisja zamierza:

- wyjaśnić i zaktualizować w akcie prawnym o usługach cyfrowych obowiązki dotyczące usług cyfrowych – w szczególności platform internetowych;
- wzmocnić rolę Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) w walce z piractwem;
- ustanowić unijny zestaw narzędzi przeciwko podrabianiu, określając zasady wspólnych działań, współpracy oraz wymiany danych między właścicielami praw, pośrednikami i organami ścigania.

Powyższe założenia zostały potwierdzone i doprecyzowane w Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2021 r. w sprawie planu działania w zakresie własności intelektualnej wspierającego odbudowę i odporność UE (2021/2007(INI))⁷.

⁶ KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Pełne wykorzystanie potencjału innowacyjnego UE Plan działania w zakresie własności intelektualnej wspierający odbudowę i odporność UE z 25.11.2020, [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2020\)760&lang=pl](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2020)760&lang=pl)

⁷ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2021 r. w sprawie planu działania w zakresie własności intelektualnej wspierającego odbudowę i odporność UE (2021/2007(INI)), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52021IP0453&qid=1659020577476>

CO Z TEGO WYNIKA DLA BIZNESU?

Przedsiębiorcy działający w niemal każdym sektorze rynku będą musieli zmierzyć się z nowymi wymaganiami regulacyjnymi implementującymi przywołane wyżej inicjatywy Unii Europejskiej. Dotyczy to w szczególności takich sektorów rynku jak:

Transport/logistyka

Automotive

Przemysł chemiczny

Energetyka

Paliwa

Finanse i inwestycje

Budownictwo/
Infrastruktura

R&D

FMCG

Healthcare

Administracja
rządowa/samorządowa

Reklama i Marketing

Ochrona środowiska

Rolnictwo

O czym powinni pamiętać przedsiębiorcy w obliczu zbliżających się zmian?

W kontekście nadchodzących zmian regulacyjnych ochrona praw IP powinna mieć wielotorowy charakter i obejmować m.in.:

- **przyjęcie właściwej strategii ochrony własności intelektualnej**, dotyczącej m.in. takich aspektów jak terytorialny zakres ochrony, ujawnienia rozwijanych technologii w ramach ochrony patentowej vs zachowania jej w poufności;
- w relacji z własnym personelem twórczym i innowacyjnym - **zabezpieczenie nabycia praw do całości własności intelektualnej chroniącej rozwijaną technologię, produkty lub usługi** poprzez stosowanie właściwie skonstruowanych umów w zakresie praw IP, zachowania poufności, czy zakazu konkurencji;
- **właściwe dokumentowanie procesu rozwijania i ochrony własności intelektualnej** w przedsiębiorstwie;
- w zależności od rodzaju innowacyjnego rozwiązania – przed jego wprowadzeniem na rynek lub zgłoszeniem w celu uzyskania ochrony we właściwym urzędzie - przeprowadzenie tzw. **badania czystości patentowej oraz FTO (freedom to operate)**;
- stosowanie **właściwie zredagowanych umów o zachowaniu poufności (NDA)** w umowach z partnerami handlowymi;
- w przypadku pozyskania nowych technologii od zewnętrznych dostawców - **właściwe zredagowanie umów licencyjnych lub umów nabycia praw**, uwzględniających specyfikę i ograniczenia wynikające z często transgranicznego charakteru takich umów;
- **monitorowanie działań osób trzecich** w kontekście ew. przypadków nieuprawnionego wykorzystywania chronionych rozwiązań oraz podejmowanie skutecznych działań wobec dokonywanych naruszeń;
- **monitorowanie i korzystanie z krajowych i unijnych programów pomocowych** mających na celu rozwój nowych technologii i innowacji;
- **monitorowanie i korzystanie z dostępnych ulg i zwolnień podatkowych** dotyczących inwestycji w nowe technologie i innowacje.

Szymon Gogulski

Starszy Partner, radca prawny

☎ +48 602 106 688

✉ szymon.gogulski@skslegal.pl

Marek Oleksyn

Senior Counsel, radca prawny

☎ +48 883 848 150

✉ marek.oleksyn@skslegal.pl

Marta Kowalczyk-Kędzierska

Prawnik

☎ +48 883 391 699

✉ marta.kowalczyk-kedzierska@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa

T +48 22 608 70 00

F +48 22 608 70 70

E office@skslegal.pl

Katowice

Wojewódzka 10, 40-026 Katowice

T +48 32 731 59 86

F +48 32 731 59 90

E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań

T +48 61 856 04 20

F +48 61 856 05 67

E office.poznan@skslegal.pl

Wrocław

Plac Solny 16, 50-062 Wrocław

T +48 71 346 77 00

E office.wroclaw@skslegal.pl

www.skslegal.pl